

W edukacji warto zmieniać to, na co mamy wpływ

„Równość szans edukacyjnych – zdefiniowana nie tylko jako dostęp do zasobów, ale przede wszystkim jako wsparcie adekwatne do indywidualnych potrzeb – to cecha dojrzałych społeczeństw, bo może ją zagwarantować jedynie wysokiej jakości, publiczny, bezpłatny system oświaty” – piszą autorzy rekomendacji „PowerED. Jak przeciwdziałać wykluczeniom w edukacji?”. W powstanie dokumentu zaangażowanych było ponad 40 ekspertów i ekspertek – nauczycieli, samorządowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także przedsiębiorstw prywatnych. Jak zatem zorganizować szkołę, by wyrównywać szanse polskich uczniów?

- Tylko 34 proc. polskich 13-latków czuje wystarczające wsparcie ze strony nauczycieli, a wśród 15-latków – zaledwie 21 proc. dziewcząt i 31 proc. chłopców. To najgorszy wynik w Europie.¹
- Aż 13 proc. polskich rodzin nie może sobie pozwolić na zakup korepetycji dla dziecka, mimo deklarowanych chęci.²
- 15 proc. Polaków w wieku 15-64 lata ma wykształcenie gimnazjalne, podstawowe lub niepełne podstawowe, więc może nie umieć pomóc dziecku w nauce.³

To zaledwie kilka danych obrazujących źródła i rodzaje nierówności edukacyjnych w Polsce. Autorzy rekomendacji „PowerED. Jak przeciwdziałać wykluczeniom w edukacji?” wskazują ich znacznie więcej. W zespole redagującym dokument znaleźli się przedstawiciele m.in.: Stowarzyszenia Dobra Edukacja, Fundacji Szkoła z Klasą, Kulczyk Foundation, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Fundacji Orange, Learnetic, Escola, IBM Polska, Instytutu Badań Edukacyjnych, Warszawskiego Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych, a także szkół podstawowych w Puławach, Krakowie, Błoniu, Olsztynie.⁴

Oprócz diagnozy, jak różne rodzaje wykluczenia wpływają na brak równego dostępu do adekwatnego wsparcia edukacyjnego, rekomendacje skupiają się na **wskazaniu praktycznych i możliwych do realizacji działań**, które mogą podjąć firmy, organizacje pozarządowe i samorządy, aby wesprzeć lokalne szkoły w redukowaniu tych wykluczeń.

Dlaczego to tak ważne? Ponieważ pozwala zapobiegać sytuacji, w której **dziecko nie realizuje swojego potencjału rozwojowego** z przyczyn pozostających częściowo lub całkowicie poza jego wpływem. Niezrealizowany potencjał naszych dzieci to zagrożenie zarówno dla ich przyszłości, jak i perspektyw gospodarczych naszego kraju.

¹ WHO (2018). [Spotlight on Adolescent Health and Well-being](#).

² Obliczenia własne na podstawie [raportu Efektywna Edukacja Konfederacji Lewiatan](#) (2016).

³ GUS (2019). [Kapitał ludzki w Polsce w latach 2014–2018](#).

⁴ Pełna lista jest dostępna w rekomendacjach “PowerED. Jak przeciwdziałać wykluczeniom w edukacji?”, www.power-ed.pl.

– Pod koniec 2020 roku, przygotowując się do wydarzenia PowerED, zadaliśmy sobie pytanie, co możemy zrobić jako organizacja pozarządowa, żeby wyrównywać szanse edukacyjne polskich dzieci – tłumaczy Andrzej Pieńkowski z Katalyst Education, organizacji non-profit, która zainicjowała dyskusję o nierównościach. – Zależało nam, aby wszyscy dostrzegli, jak wiele można zmienić po zamknięciu drzwi na 45 minut lekcji, jak wiele można zmienić w jednej klasie, w jednej szkole, by lepiej pomagać uczniom pozbawionym wsparcia edukacyjnego.

Zalecenia wypracowane przez ekspertów zostały zebrane w 5 rekomendacji dotyczących: **budowania relacji, wykorzystania technologii, rozwijania kompetencji kluczowych, dostosowywania przestrzeni szkolnej i podejścia do realizacji podstawy programowej.**

Każda z nich zakończona jest przykładami działań, które mogą podjąć samorządy, firmy i organizacje pozarządowe, aby pomóc szkolnym społecznościom w niwelowaniu nierówności.

Wśród wymienionych wskazówek znajdziemy zarówno te dotyczące zakupu sprzętu komputerowego i modernizacji sieci internetowej, jak i wsparcia szkoły w zmianie sposobu zarządzania, finansowania pomocy psychologicznej, budowania sieci wymiany doświadczeń, pomocy nauczycielom przy kontekstualizacji podstawy programowej, czy audytu podręczników, ale również kształcenia dualnego i wizyt uczniów w zakładach pracy.

– Nie formułujemy rekomendacji dla rządu, nie jesteśmy w stanie zaproponować rozwiązań dla wszystkich problemów, które dostrzegamy. Wolimy zidentyfikować kilka obszarów, co do których jesteśmy przekonani, że da się w nich zapewnić dzieciom równy start – zaznacza Anna Stokowska z Katalyst Education. – W rekomendacjach proponujemy, jak metodą małych kroków i w granicach prawa oświatowego zmienić sposób działania szkoły na bardziej inkluzywny, nowoczesny i sprzyjający rozwojowi wszystkich uczniów.

Rekomendacje „PowerED. Jak przeciwdziałać wykluczeniom w edukacji?” można pobrać ze strony: www.power-ed.pl

Dokument skierowany jest przede wszystkim do:

- prywatnych podmiotów gospodarczych, działających na lokalnym rynku,
- działów CSR (corporate social responsibility) prywatnych przedsiębiorstw i korporacji chcących kierować swoje programy do szkół,
- prywatnych darczyńców i potencjalnych sponsorów,
- organizacji pozarządowych,
- samorządów i innych organów prowadzących szkoły.

Organizatorem wydarzenia [PowerED](#) była fundacja [Katalyst Education](#), tworząca darmowe cyfrowe narzędzia edukacyjne ([Pi-stacja](#), [Mapa Karier](#)) oraz [Elektrownia Powiśle](#).

Kontakt dla mediów:

Małgorzata Kazubska | tel. 507 382 543 | malgorzata.kazubska@katalysteducation.org